

Sygn. akt IV Ka 63/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Sławomir Gosławski

Sędziowie SO Marta Legeny-Błaszczyk

SO Tomasz Ignaczak (spr.)

Protokolant sekr. sądowy Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Izabeli Stachowiak

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2015 roku

sprawy **M. S.**

oskarżonego z art. 178 a § 4 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie

z dnia 04 grudnia 2014 roku sygn. akt II K 377/14

na podstawie art.437 § 1 i 2 kpk, art. 438 pkt 2 kpk, art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami)

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- **uchyla rozstrzygnięcie zawarte w pkt III zaskarżonego wyroku w przedmiocie podania wyroku do publicznej wiadomości;**

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata K. B. kwotę 516,60 zł. (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt gorszy) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu M. S. z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

4. zwalnia oskarżonego M. S. od opłaty za drugą instancję i od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt: IV Ka 63/15

UZASADNIENIE

M. S. został oskarżony o to, że:

w dniu 1 marca 2012 roku o godz.15.40 w miejscowości P. ul. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości tj. 0,95 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu kierował opisanym w zarzucie motorowerem na drodze publicznej w ruchu

lądowym będąc wcześniej prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 31 października 2011 roku w sprawie II K 570/11 za czyn z art. 178 a § 4 kk, a nadto dopuścił się tego czynu w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego na lat 7 przez Sąd Rejonowy w Opocznie wyrokiem z dnia 31 października 2011 roku w sprawie II K 570/11, tj. o czyn z art. 178 a § 4 kk.

Sąd Rejonowy w Opocznie „pierwszym” wyrokiem z dnia 14 stycznia 2014 roku w sprawie II K 238/13:

1. uznał oskarżonego za winnego zarzuconego czynu i na podstawie art. 178 a § 4 kk wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 10 lat;
3. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu koszty nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu w pierwszej instancji;
4. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez obrońcę oskarżonego oraz przez prokuratora. Prokurator zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego jedynie w zakresie związanym z brakiem przyjęcia odpowiedzialności w warunkach recydywy podstawowej z art. 64 § 1 kk i jedynie w związku z tym podniósł zarzuty.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 20 czerwca 2014 roku w sprawie IV Ka 251/14 uchylił w/w wyrok Sądu Rejonowego w Opocznie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w Opocznie „drugim” wyrokiem z dnia 4 grudnia 2014 roku w sprawie II K 377/14:

I. uznał oskarżonego za winnego tego, że w dniu 1 marca 2012 roku o godz.15.40 w miejscowości P. ul. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości tj. 0,95 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu kierował opisanym w zarzucie motorowerem na drodze publicznej w ruchu lądowym w czasie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 31 października 2011 roku w sprawie II K 570/11, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy pobawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, tj. czynu wyczerpującego znamiona art. 178 a § 4 kk w zw. z art. 64 § 1 kk za to i na podstawie art. 178 a § 4 kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 10 lat;

III. na podstawie art. 50 kk orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie jego treści na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w P. na okres 1 miesiąca od uprawomocnienia się wyroku;

IV. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu koszty nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu w pierwszej instancji;

V. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez obrońcę z urzędu oskarżonego. Obrońca zaskarżył wyrok w części dotyczącej kary na korzyść oskarżonego, zarzucając w apelacji wyrokowi:

-.

- obrażę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, tj: art. 410 kpk poprzez pominięcie ujawnionych na rozprawie okoliczności w postaci faktu odbywania przez oskarżonego po popełnieniu przypisanego mu czynu kar pozbawienia wolności orzeczonych w innych sprawach, co ma powodować, że oskarżony jest już zresocjalizowany, pominięcie jego postawy oraz trudnej sytuacji rodzinnej;
- rażąco niewspółmierność (surowość) wymierzonej kary pozbawienia wolności wyrażającą się orzeczeniu tej kary bez zastosowania dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz rażąco niewspółmierność (surowość) orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wobec orzeczenia go na okres 10 lat, podczas gdy zdaniem obrońcy wystarczające jest orzeczenie tego zakazu na lat 5.

W konkluzji obrońca wniosł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności oraz skrócenie okresu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych do lat 5;
- ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na rozprawie apelacyjnej obrońca podtrzymał swoją apelację i wnioski w niej zawarte. Wniósł również o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Oskarżony na rozprawie apelacyjnej przyłączył się do apelacji swojego obrońcy.

Prokurator na rozprawie apelacyjnej wniósł o nieuwzględnienie apelacji i o utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy jest bezzasadna, ale doprowadziła do zmiany z urzędu zaskarżonego wyroku na korzyść oskarżonego.

Sąd Rejonowy rozpoznając niniejszą sprawę dopuścił się obrazy prawa karnego procesowego mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 443 kpk statuującego tzw. pośredni zakaz reformationis in paus.

Przypomnijmy, że pierwszy wyrok, jaki zapadł na kanwie niniejszej sprawy, nie zawierał rozstrzygnięcia o określonym w art. 50 kk środku karnym w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości. Wyrok ten zaskarżony był na niekorzyść oskarżonego jedynie w zakresie kwalifikacji prawnej (brak przyjęcia recydywy podstawowej) i związanego z nią opisu czynu. Prokurator wniósł w tej apelacji o zmianę wyroku poprzez przyjęcie kwalifikacji z art. 178 a § 4 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i o związaną z tym zmianę opisu czynu. Nie podniósł żadnego zarzutu związanego z zastosowaniem bądź nie zastosowaniem jakiś środków karnych, a w szczególności nie domagał się orzeczenia środka karnego w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości i nie widział w braku orzeczenia o tym środku żadnego problemu. Poprzedni wyrok został uchylony i sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania na skutek zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, ale Sąd Okręgowy nie stosował normy art. 440 kpk, więc nie dawał Sądowi Rejonowemu żadnych uprawnień do orzekania surowszego niż w uchylanym wyroku za wyjątkiem tych zarzutów, które na niekorzyść oskarżonego podniósł w apelacji prokurator (a więc za wyjątkiem możliwości przypisania oskarżonemu działania w warunkach recydywy podstawowej).

Zatem, poza przyjęciem kwalifikacji z art. 178 a § 4 kk w zw.z art. 64 § 1 kk i stosowną zmianą opisu czynu Sąd Rejonowy ponownie rozpoznający sprawę nie mógł wydać orzeczenia surowszego od tego, które zostało uchylone. Tymczasem orzekł o podaniu wyroku do publicznej wiadomości. Była to dodatkowa, nie istniejąca we wcześniejszym wyroku dolegliwość – stosując ją Sąd Rejonowy naruszył wynikający z art. 443 kpk pośredni zakaz reformationis in paus, a zatem naruszył prawo karne procesowe w stopniu mającym ewidentny wpływ na treść wyroku (art. 438 pkt 2 kpk).

Nie ma przy tym znaczenia, że prokurator w mowie końcowej przed Sądem Rejonowym wniósł o orzeczenie takiego środka karnego (k. 198). Skoro nie podniósł takiego zarzutu w apelacji od poprzedniego wyroku, który rozstrzygnięcia w tym przedmiocie nie zawierał, to nie mógł o to wnieść (a ściślej wnieść sobie mógł, ale to żądanie, jako oczywiście niedopuszczalne w świetle dyspozycji art. 443 kpk, Sąd Rejonowy powinien zignorować).

Dlatego Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie z pkt. III o podaniu wyroku Sądu Rejonowego do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie jego treści na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w P. na okres 1 miesiąca od uprawomocnienia się wyroku.

W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok jest sprawiedliwy, Sąd Okręgowy nie dostrzegł ani żadnego innego naruszenia prawa karnego procesowego, ani naruszenia prawa karnego materialnego, a orzeczona kara jest słuszna, adekwatna do stopnia winy oskarżonego i stopnia społecznej szkodliwości jego czynu.

Dlatego apelacja obrońcy była bezzasadna. Nie doszło do naruszenia art. 410 kpk, albowiem wszystkie te okoliczności, na które powołuje się obrońca, nawet gdyby były przez Sąd Rejonowy brane pod uwagę, nie miałyby wpływu na wysokość orzeczonej kary i na ocenę prognozy kryminologicznej wobec oskarżonego.

W szczególności fakt, że oskarżony odbywał już kary pozbawienia wolności, nie oznacza jeszcze, że został zresocjalizowany. O braku tej resocjalizacji najlepiej świadczy to, iż analizowany czyn został popełniony w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 kk. Oznacza to, że mimo, iż oskarżony odbywał już karę pozbawienia wolności i wiedział, z jakimi dolegliwościami się ona wiąże, zdecydował się na ponowne popełnienie umyślnego przestępstwa o tożsamej kwalifikacji prawnej. Zatem dotychczas odbywane przez niego kary pozbawienia wolności nie zadziałały wychowawczo – wszystko wskazuje na to, że oskarżony jest niepoprawny i zatwardziały w swym zdeprawowaniu. Jedynie realne i konsekwentne wykonywanie orzekanych wobec niego kar pozbawienia wolności może przynieść jakiś efekt odstraszający – oskarżony musi zrozumieć, że nie będzie już dla niego taryfy ulgowej i każde przestępstwo popełnione przez niego spotka się z surową reakcją karną.

Co do postawy oskarżonego i jego sytuacji życiowej, to już z powyższego wynika, że okazywana przez oskarżonego skrucha i wola poprawy są czysto deklaratoryjne. Ponieważ oskarżony został złapany na gorącym uczynku, to jego przyznaniu się do winy nie można nadawać nadmiernie istotnego charakteru (co nie znaczy, że nie jest ono brane pod uwagę na korzyść oskarżonego – jest, dlatego kara pozbawienia wolności została orzeczona w niskim jak na odpowiadanie w warunkach recydywy wymiarze). Argumenty związane z sytuacją życiową i rodzinną oskarżonego mogą być brane pod uwagę co najwyżej na etapie wykonywania kary pozbawienia wolności, w razie złożenie przez niego wniosku o jej odroczenie lub przerwę w jej odbywaniu.

Dlatego w sprawie nie zachodzi stan rażącej niewspółmierności kary na skutek braku orzeczenia o warunkowym zawieszeniu jej wykonania. Przypomnijmy, że zgodnie z art. 69 § 4 kk w przedmiotowej sprawie warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności mogłoby zostać zastosowane jedynie wyjątkowo, w razie stwierdzenia, iż zachodzi ku temu „szczególnie uzasadniony wypadek”. Nic takiego nie ma jednak miejsca, a wręcz przeciwnie – oskarżony zasługuje na surową karę o charakterze bezwzględny.

Również co do orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 10 lat, to jest to orzeczenie słuszne i sprawiedliwe. Oskarżony po raz kolejny prowadził pojazd w stanie nietrzeźwości, stan nietrzeźwości był znaczny, w dodatku prowadził ten pojazd w mieście, w godzinach szczytu oraz w sposób urągający wręcz zasadom bezpieczeństwa w ruchu lądowym (jechał pijany motorowerem bez kasku przewożąc pasażera). Powoduje to, że takiego kierowcę można określić mianem „pirata drogowego” i w interesie zarówno oskarżonego (żeby sobie w końcu krzywdy nie zrobił), a przede wszystkim w interesie pozostałych uczestników ruchu drogowego leży, aby wyeliminować go z tego ruchu na jak najdłużej.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu oskarżonemu na rozprawie Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 618§ 1 pkt 11 kpk oraz § 19 w zw z § 14 ust. 2 pkt 4 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z dnia 3 października 2002 roku. Nr 163 poz. 1348).

Na wydatki w postępowaniu odwoławczym złożył się ryczał za doręczenia pism procesowych w kwocie 20 złotych oraz koszty nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu z urzędu.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49, poz. 223 z 1983r. z późniejszymi zmianami) zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze. Oskarżony nie wykazuje żadnych istotnych dochodów i nie ma majątku, poniesienie przez niego tych kosztów byłoby dla niego zbyt uciążliwe ze względu na jego sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów.

Z powyższych względów orzeczono jak w wyroku.